

TURNING
POINTS

FORDULÓPONTOK

A huszadik század 1914, 1939, 1989 és 2004 tükrében

TURNING POINTS

The twentieth century through 1914, 1939, 1989 and 2004

TURNING
POINTS

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA
NETWORK OF EUROPEAN UNION NATIONAL INSTITUTES
FOR CULTURE (EUNIC)

2014

TARTALOM

Dr. Baán László: Évfordulók, fordulópontok	7
<i>Dr. László Baán: Anniversaries, turning points</i>	9
Jutta Gehrig: „Fordulópontok”-kiállítás	11
<i>Jutta Gehrig: Exhibition “Turning Points”</i>	13
Petrányi Zsolt – Vojnits Purcsár Vitó: Turning Points/Fordulópontok ..	15
<i>Zsolt Petrányi – Vitó Vojnits Purcsár: Turning Points</i>	21
MŰVÉSZEK/ARTISTS	27
Shy ABADY	28
ASZTALOS Zsolt	30
Istvan BALOGH	32
BODONI Zsolt	34
Josef DABERNIG	36
DEMOCRACIA	38
Andreas FOGARASI	40
FORGÁCS Péter	42
Johanna KANDL	44
Iosif KIRALY	46
KISSPÁL Szabolcs	48
KUPCSIK Adrián	50
LAIBACH (Neue Slowenische Kunst)	52
Kristina NORMAN	54
Alexander ROOB	56
Kateřina ŠEDÁ	58
SHITAMICHI Motoyuki	60
SOCIÉTÉ RÉALISTE	62
SUGÁR János	64
Mikyta SVĀTOPLUK	66
SZŰCS Attila	68
John TIMBERLAKE	70
Paolo VENTURA	72
Javier de VILLOTA	74
Clemens von WEDEMEYER	76
Artur ŹMIJEWSKI	78

ÉVFORDULÓK, FORDULÓPONTOK

Mire jók az évfordulók? Hogy egy kicsit még jobban emlékezzünk arra, amire mindig emlékeznünk kellene. A 2014-es év a száz, illetve hetvenöt éve kiobbant világháborúk évfordulójának éve, a kommunista blokk összeomlásának negyedszázados, és az Európai Unió kelet-európai bővítésének tizedik évfordulója. Van alkalom tehát mélyebben elgondolkodni azon, hogy mit is jelent a háború, a terror, a népirtás, a totális hatalom, a képek és szimbólumok agresszív kisajátítása, mit is jelent a nagyhatalmak összeomlása, egy új gazdasági és társadalmi rend felépülése minden átkával és áldásával együtt.

Az európai kulturális intézetek – a EUNIC – budapesti intézményei azzal a kezdeményezéssel fordultak múzeumunkhoz, hogy egy kortárs művészeti kiállítással emlékezzünk az elmúlt száz év fordulópontjaira. A kortárs művészet mindig is érzékenyen reagált a nagy történelmi eseményekre, sőt a mai kortárs művészetben is világosan érzékelhető, hogy állandóan képes megalkotni az emlékezés és emlékeztetés új és új formáit, mintáit, szimbólumait. Azok a fordulópontok, amelyekre ma, 2014-ben emlékezzünk, Európa és a világ történetének meghatározó fordulópontjai, népek, nemzetek, nemzedékek sorsát és gondolkodását meghatározó, olykor radikálisan megváltoztató események. Napjaink művésze, ha fontos dolgot akar elmondani a világról, nem teheti meg, hogy ezeket figyelmen kívül hagyja.

A tizenhat országból érkezett huszonhét művész, Angliától Izraelig, Spanyolországtól Japánig mind a saját nemzetének budapesti kulturális intézetén keresztül képviseli hazáját, és képviseli ugyanakkor a kortárs művészet egyetemes érzékenységét és felelősségét is. És ebben az egyetemes rendszerben jelenik meg a magyar kortárs művészet néhány alkotása is. E téren nincs különbség nagy és

kis népek között. Az emberiség nagy, közös tapasztalatát mindenki a saját, egyéni sorsában éli meg és gondolja végig. Egy világban élünk, és meg akarjuk érteni egymást.

Nagy öröm számomra, hogy a Magyar Nemzeti Galéria lehet ennek az egyetemes együttgondolkodásnak helyszíne.

Dr. Baán László

Főigazgató, Szépművészeti Múzeum – Magyar Nemzeti Galéria

ANNIVERSARIES, TURNING POINTS

What use are anniversaries? They serve to remind us even more of things we should always remember. 2014 is the anniversary year of the two world wars that broke out a hundred and seventy-five years ago respectively. Furthermore, it is the 25th anniversary of the collapse of the Communist bloc and the 10th of the Eastern expansion of the European Union. Therefore, we have quite a few reasons now to reflect more deeply on the meanings of war, terror, genocide and totalitarian rule, on the implications of the aggressive appropriation of images and symbols, the fall of great powers and the emergence of a new economic and social order, with all of its evils and blessings.

At the initiative of the Budapest-based members of the European Union National Institutes for Culture (EUNIC), these institutes and the Hungarian National Gallery have jointly organised this contemporary exhibition to commemorate the turning points of the past hundred years. Contemporary art has always responded sensitively to great historical events. Today's contemporary art can also permanently create new forms, patterns and symbols of remembrance and reminding. The turning points we are commemorating in 2014 are decisive moments in the history of Europe and the world, ones that shaped – or sometimes radically changed – the lives and mentalities of people, nations and generations. If today's artists want to say something important about the world, they cannot neglect these turning points.

Twenty-seven artists from sixteen countries, from the United Kingdom to Israel, Spain to Japan, participate in this exhibition. All of them have been brought in by their countries' cultural institutes in Budapest, and besides representing their countries they also to represent the universal sensitivity and responsibility of

contemporary art. Along with those of foreign artists, the works of contemporary Hungarians presented here are also part of this universal system. In this sense, there is no difference between small and big nations. We all share and interpret the great common experience of mankind individually, in our personal lives. We all live in the same world and want to understand one another.

It is a great pleasure for me that the Hungarian National Gallery hosts this event of thinking together on a universal scale.

Dr. László Baán

General Director, Museum of Fine Arts – Hungarian National Gallery

„FORDULÓPONTOK”-KIÁLLÍTÁS

2014 az emlékezés éve. Olyan történelmi eseményekre emlékezünk tíz és száz év közötti időtávlatból, amelyek nagyban meghatározták a mai politikai világrendet és az általunk képviselt értékeket, és amelyeket joggal nevezhetünk történelmi fordulópontoknak: az első világháború kitörésére, a holokausztra, a szövetségesek normandiai partraszállására, a vasfüggöny és a berlini fal lebontására, melynek nyomán számos ország visszanyerte politikai függetlenségét Közép- és Kelet-Európában, valamint Magyarországnak és más közép- és kelet-európai országoknak az Európai Unióba való belépésére. Már a 2014-es évre előretekintve egyértelmű volt, hogy ezek a témák fontos helyet foglalnak majd el az EUNIC-hálózatban összekapcsolódó különböző nemzeti kulturális intézetek munkájában, és így jött létre egy közös kiállítás ötlete. Jól tudtuk, hogy ez a vállalkozás nem kockázat nélkül való. A történelmi események feldolgozása még az egyesült Európában is nagy mértékben a nemzeti narratívák függvénye, nem beszélve az egyéni értékelésekről. A művészek elfogadhatják, megcáfolhatják vagy tudatosan figyelmen kívül hagyhatják ezeket a narratívákat, de nem akadályozhatják meg, hogy azok befolyással legyenek a kiállítás látogatóinak perspektíváira, amelyekkel a műveket szemlélik. Eszerint tehát számos különböző perspektívával van dolgunk, amelyek mind egyenrangúak: a tizenhat országból érkezett ama huszonhét képzőművész perspektívájával, akik munkáikkal részt vesznek a kiállításon, az egyes országok nemzeti történetírásának perspektívájával, amely implicit módon jelen van a kiállított művekben, Petrányi Zsolt és Vojnits Pujcsár Vitó, a kiállítás magyar kurátorainak a perspektívájával – ők válogatták ki a műveket a tizenhat kulturális intézet megbízásából és velük együttműködve –, és nem utolsósorban a magyar és külföldi kiállításlátogatók perspektívájával. Hogy egy ilyen kiállítás nem

képes és nem is akar üzeneteket szétkürtölni, az magától értetődik. A kiállításon szereplő alkotások azonban segítségünkre lehetnek abban, hogy a történelmi események másféle értelmezését ne csak megengedjük, hanem el is viseljük, még akkor is, ha bizonyos esetekben nem tudjuk elfogadni. Ennek fényében köszönettel tartozunk a Magyar Nemzeti Galériának és igazgatójának, Dr. Baán Lászlónak, amiért helyet adtak ennek a kiállításnak. Így az érdeklődő látogatónak lehetősége nyílik arra, hogy a kiállításunkon szereplő kortárs műveket összehasonlítsa a Magyar Nemzeti Galéria állandó kiállításán látható művekkel, és az értelmezés új rétegeit tárja fel a maga számára.

Jutta Gehrig
a Goethe Intézet igazgatója és az EUNIC Magyarország elnöke

EXHIBITION “TURNING POINTS”

2014 is a year of commemoration. Historical events between ten and one hundred years in the past are being remembered, events that have shaped our international political order just as they have our values, and that we therefore may appropriately term historical turning points: the outbreak of the First World War, the Holocaust, the Allied landing in Normandy, the fall of the Iron Curtain and the Berlin Wall and the reclaiming of political independence by many countries in Central and Eastern Europe that accompanied this, as well as the entry of Hungary and other Central and Eastern European states into the European Union. It was therefore already evident in the preview to 2014 that these themes would take a prominent place in the work of the various national cultural institutes affiliated with the EUNIC network, and thus emerged the concept of a joint art exhibition. We were aware that we were taking a risk. Even in a united Europe, the perception of historical events is strongly influenced by national narratives, to say nothing of individual interpretations. Artists can take up such narratives, subvert or deliberately ignore them, but they cannot prevent these narratives from influencing the perspectives with which exhibition visitors approach their works. We are therefore dealing with many different perspectives co-existing equally: the perspective of the 27 artists from 16 countries taking part in the exhibition, the perspective of national historiography in the participating countries implicitly present in the exhibition, the perspective of the Hungarian curators Zsolt Petrányi and Vitó Vojnits Purcsár who selected the works for the exhibition on behalf of and in consultation with the national cultural institutes, and last but not least the perspective of the Hungarian and foreign visitors to the exhibition. It need not be said that such an exhibition cannot be a mouthpiece for any “messages,” nor does it

seek to be. But the works brought together here can help us not only to allow other views of historical events, but also to tolerate them even if we perhaps sometimes cannot understand them. In this spirit, I wish to convey my heartfelt thanks to the Hungarian National Gallery and its director Dr. László Baán for having made their space available for this exhibition. Interested visitors therefore have an opportunity to compare the contemporary works in our exhibition with works in the National Gallery collections, and to discover new levels of interpretation.

Jutta Gehrig

Director of the Goethe-Institut and President of EUNIC Hungary

TURNING POINTS/FORDULÓPONTOK

A 20. század 1914, 1939, 1989 és 2004 tükrében¹

A *Turning Points/Fordulópontok* a Magyarországon működő külföldi kulturális intézetekkel együtt létrehozott jelenkori képzőművészeti projekt. Tizenhét ország húszonhét alkotója elemzi a történelmet és a múlt évszázadot. Bennünk, a nézőkben új, személyes, érzelem teli gondolatok ébrednek a múlttól, illetve a konfliktusairól, amelyeket átéltünk vagy az előző nemzedékek elbeszéléséből ismerünk. De mielőtt a kiállítás kapcsán felidéznenk, a művészeti inspiráció mellett – amit e fordulópontok jelentenek – fontos megemlékeznünk az európai integráció vívmányairól is.

A *Turning Points/Fordulópontok* kiállítás csak részben illik a jubileumi rendezvényeinek sorába. Bár a történelmi eseményekről való megemlékezések együttállása, az első és a második világháború kitörése, a berlini fal leomlása vagy az Európai Unió keleti bővülésének 10. évfordulója tény, a rendezőket még inkább az foglalkoztatja – és az erről való gondolkodásra szeretnék ösztönözni a kiállítás nézőit is –, hogy mi adja a 20. század ívét, mi a történelmi események mögött és fölött az összekötő motiváció, jellegzetesség vagy karakter.

A 20. századi háborúk, illetve rendszerváltások kapcsán a kiállítás anyaga művészeti egyet nem értést alkot és néha radikálisan eltér a megszokott történelmi értelmezési formáktól.

Alain Badiou francia filozófus – más gondolkodókkal együtt – a 20. századot a legrovidebb századnak tartja abban az értelemben, hogy fontos eseményei 1914-ben kezdődtek és 1989-ben értek véget. Európa konfliktusai, nemzeti kérdései, a nagyhatalmak versengése és gyarmatosítási igényeik vezettek az első világháborúhoz, a „nagy háborúhoz”. A második világháború az első világháború kiterjesztett folytatásaként értelmezhető, mivel a vitás kérdések a két háború közötti béke időszakában is töretlenül jelen voltak és csak elmélyültek. A konfliktusok század elején kibontakozó folyamatát a hidegháború évei után végül a szocialista rendszerek felbomlása és az Európai Unió erősödő pozitív integrációs folyamatai zárják le.

¹ Bár a *Turning Points/Fordulópontok* kiállítás csak részben illik a jubileum rendezvényeinek sorába, a kiállítás rendezői szívesen hivatkoznak a volt Osztrák–Magyar Monarchia fővárosában, Bécsben látható nagyon kimunkált történelmi megközelítésű kiállításokra, mint amilyen az Osztrák Nemzeti Könyvtárban látható *„An Meine Völker! Der Erste Weltkrieg 1914–1918*, vagy a Leopold Museumban látható *Trotzdem Kunst* volt.

Az első világháborút a vegyészek, a másodikat a fizikusok, a „harmadikat”, illetve aktuális konfliktusainkat az antropológusok eszköztárával kezelik. Az antropológia mint eszköz sok etikai kérdést vet fel, amelyek szoros összefüggése a kultúra, a nyelv, a földrajz – és itt megemlíthetnénk természetesen a művészetet is – befolyásolja bizonyos vélt vagy valós konfliktusok kimenetelét. Joseph Beuys 1974-es fotókollázsán két szent, Kozma és Damján neve olvasható a World Trade Center épületein, szinte előrevetítve az eljövendő globális gazdasági világrendet, de akár ennek eredményeként a kizártak által képviselt terrorizmus felerősödését is. *Eurázsia* című munkája pedig a térség és szereplői (elsősorban Németország, Oroszország, erősödő Kína) geostratégiai fontosságát, érdek-konfliktusait (például földgáz) emelte ki, amelyek ma is rendkívül fontosak.

A képek, mozgóképek, üzenetek, hadi jelentések mind eszközei ennek a modern agresszív, információs hadviselési formának, ahol a humánus, az ember eltűnik, eltölpül a különböző etnikai, földrajzi, vallási, gazdasági és kulturális paraméterei mellett. Már csak ellenségként vagy szövetségesként van számon tartva az intelligens rendszerek adatbázisaiban, robotgépek, drónok célpontjaként, jelezve a háború egyre „embertelenebb”, dehumanizáltabb mivoltát.

Ma, amikor a terror elleni háború, háború a demokráciáért, háború a szabadságért, háború az ebola ellen, illetve hasonló paradox folyamatok masszív kibontakozásának vagyunk tanúi, újra ráébredhetünk, milyen keveset is fejlődött, változott az emberiség viszonya a háborúhoz, illetve a történelmi, politikai gazdasági, környezetvédelmi kihívásokhoz az elmúlt száz esztendőben.

A kiállításon részt vevő művészek és az általuk létrehozott alkotások körsétára invitálnak bennünket az elmúlt száz év eseményei között. Az eseményekre reflektáló művészet minden esetben tágabban, nagyobb általánosságban fogalmaz, mint amit az adott jubileum jelent. Az alkotók az évfordulót inspirációnak tekintik, olyan gondolatébresztő eseménynek, amely során újabb összefüggéseket, gondolatokat érthetünk meg. *A Turning Points/Fordulópontok* kérdéseket fűz a jubileumok köré: ilyen a háború meghatározó volta, mai aktualitásának veszélye, szinte folyamatossága az elmúlt száz évben, a totalitárius rendszerek retorikája és szimbólumrendszere, emberképe, a két nagy gazdasági-politikai világrend, a század elején először a fasizmus és kommunizmus, majd később a kapitalizmus

és a szocializmus szemben állása és szerepe a történelem alakulásában, valamint az új gazdasági rend sokkja a felbomló Szovjetunió utódállamaiban, illetve Kelet-Európa volt szocialista államaiban.

Az egyes művek érintik az emlékezet kérdését is: mindezeket az eseményeket hogyan dolgozza fel az utókor, hogyan viszonyulunk saját személyes és történelmi múltunkhoz egy olyan időszakban, amikor lassan nyilvánvalóvá válik, hogy az új évezred nem tudta/tudja az emberiséget átléptetni az előző század örökségén.

A kurátorok három hangsúlyos téma mentén válogatták és rendezték el az anyagot. Az első a háború és a terror karakteréről, történelmi tényeiről és módszereiről szóló művek gyűjteménye, amely amellett, hogy konkrétan felidézzi a két világháborút vagy nagy szerepet játszó politikusait, a hatásaikra, további megjelenéseikre is reflektálnak. A 20. században a média és az élő emlékezet révén a mai középgeneráció is érzelmekkel reagál e konfliktusok közelségére, és próbál a pacifizmus lehetőségében, a diplomácia erejében bízni, miközben Európa határain kívül a gazdasági, etnikai és politikai konfliktusok rendszerint újabb erőszakhoz vagy beavatkozásokhoz, áldozatokhoz vezetnek. Az emlékezet erejével megpróbáljuk elkerülni, hogy a rombolás és a történelem megismétlődjék, de akár a jugoszláv válság, vagy jelenleg az ukrán konfliktus mutatta és mutatja, hogy még ez sem elég ahhoz, hogy a európai integritás szándéka a békefenntartás zászlóvivőjévé válhasson.

A másik fontos téma, amely leginkább a művészeti elemzések mentén merült fel, a nagyhatalmi, totalitárius rendszerek retorikája, szimbólumrendszere és politikai vagy képi reprezentációja. Akár a kommunista, akár a fasiszta vizualitás alapjait, avantgárdhoz vagy konzervatív művészetekhez való viszonyát nézzük, felsejlik a hasonlóság és a művészeti referenciák kérdése, amely a rendszerek vizuális kommunikációját egy tágabb összefüggésrendszerbe helyezi. A képi jelek és jelentések tovább élnek, és átörökítődnek a világ különböző pontjain még meglévő diktatúrák kommunikációjába, ami az erről szóló műveknek egy új aspektust ad. A bemutatott alkotások e tekintetben egyrészt figyelemfelhívó jellegűek, másrészt viszont az emlékezet összefoglalói, ami abban segít, hogy jobban megértsük a mai hasonló mechanizmusok mentén működő megnyilvánulásokat a világban. Úgy tűnik, hogy az európai történelem traumáit és 20. századi konfliktusait az

Európai Unió eszméje és kilátásai segítenek feloldani, de a világ számára a művészetten keresztül folyamatosan átadható az az üzenet, hogy a hatalmi koncentráció veszélyeket hordoz magában, amely a képiségben és a politikai kommunikációban is manifesztálódik.

Harmadik témánk szintén szorosan kapcsolódik az év jubileumaihoz. A „rendszer-váltás”, a szocialista államok békés forradalma a demokrácia, a szabad választások és a szabad versenyért politikai értelemben történelmi fordulópontot jelentett. A gazdasági váltás azonban olyan szervezeti, kommunikációs és emberi kérdéseket is felvetett, amelyek miatt nem véletlen, hogy a régióban a kilencvenes éveket „vad-”, illetve „turbó”-kapitalizmusnak is nevezik. A korábban nem ismert, új vállalkozási lehetőségek a meggazdagodást ígérték, a gyors nyugati felzárkózást, de az évek alatt kiderült, hogy az itt élők csak hosszú tanulási folyamat során sajátíthatják el a versenyen alapuló gazdaság szabályait. A magánszférában az üzletelés, az „ügyesség”, a „talpraesettség”, az „élelmesség” a régióban a kilencvenes években a társadalom átstrukturálódásához vezetett. Az újjgazdag réteg megjelenése az értelmiségben ellenérzéseket váltott ki, miközben az országaink fejlődésének alapja ez az új történelmi dinamizmus volt.

Az Európai Unió 2004-es bővítése e tanulási folyamat lezárásaként megvalósította az integrációt, a nemzetállamok széles körű, a történelmi különállást meghaladó egységét. A kiállítás záró szekciójában látható művek az előre- és visszatekintést, az életformák megváltozását és a generációk egymás mellettiségét idézik fel. Mivel a közelmúltról esik szó, a nézőben felsejlik az ironia és a megkönnyebbülés érzése, a történelmi fordulópontok szükségességének megértése.

A kiállítás alkotásai komplexek, többsíkúak, egyszerre utalnak több jelenségre és történelmi tényre. Sokszor metaforákban fogalmaznak, olyan utalásokkal élnek, amelyek általánosító jellegűek, hiszen ezt feltételezi a tanulságok kimondása és továbbadása is. A néző a tárlatban bárhol jár, egy folyamatos dialógus része: a rossz megvilágítása a jó megértését, a konfliktusok felidézése elmúlásukat érzékelteti, az esetleges kritika pedig a jobbító szándékból fakad.

Ha ezek után a látogató esetleg nosztalgiával gondolna a 20. századra, izgalmas fordulópontjaira, nagyanyáink, dédnagyanyáink, nagyapáink és dédnagyapáink

korszakára, akkor egy jó hírrel tudunk szolgálni: a „20. századnak” a mai napig nincs vége. Az általa felvetett kihívások és lehetőségek éppen olyan élénken ma is jelen vannak, mint száz éve.

A 20. század tanulsága, hogy kimeríthetetlen tudás- és tapasztalati tőkét halmozott fel az emberiség történelmének oltárán, valamint a technológia fejlődése terén is, amelyből ma építkezünk egy jobb jövő érdekében. Az európai álmom, az európai nemzetek egyesülése, együttélése és közösségük megvalósulása – amely a 20. században kezdődött, de napjainkban is tart –, a korszak egyik legpozitívabb öröksége.

Petrányi Zsolt, Vojnits Purcsár Vitéz

TURNING POINTS

The Twentieth Century in Light of 1914, 1939, 1989 and 2004¹

Turning Points is a joint contemporary art project of the Hungarian National Gallery and several countries' cultural institutes in Hungary. Twentyseven artists from seventeen countries explore history and the twentieth century. The works inspire new, personal and highly emotional ideas in the viewers about the past, its conflicts that we experienced personally or know from the accounts of the generations before us. But before discussing what these turning points represent and how they inspire art, mention must be made of the benefits of European integration.

Turning Points only partly fits into the series of events commemorating the anniversaries of the outbreaks of World War I and World War II, of the fall of the Berlin Wall and the 10th anniversary of the eastern expansion of the European Union. The curators of this exhibition are more focused on the problem of identifying the motivations and characteristics that provide the overall continuity of the last century behind or above the events.

The works in the exhibition represent artistic opposition to wars and dissent from changes of political systems in the twentieth century, and some of them differ radically from the usual historical forms of interpretation.

Along with other thinkers, French philosopher Alain Badiou considers the twentieth century the shortest so far, in the sense that the line of its most significant events began in 1914 and ended in 1989. Europe's conflicts and ethnic-national issues, the competition of its powers and their colonising aspirations lead to World War I, "the Great War". World War II can be regarded as an extension of the first, as the controversies remained and even deepened in the years of peace between the wars. The series of conflicts began in the early twentieth century, and they continued through the world wars, the Cold War and concluded in the collapse of the state socialist systems and the accelerated process of EU integration.

¹ Although *Turning Points* only partly fits into the series of anniversary events, its curators repeatedly make references to exhibitions held in Vienna, once the capital of the Austro-Hungarian Monarchy. Such exhibitions, taking a highly elaborate historical approach, include "An Meine Völker!" *Der Erste Weltkrieg 1914–1918* at the Austrian National Library, or *Trotzdem Kunst* at the Leopold Museum.

World War I is approached with the terms of chemists', the Second of physicists, and the "Third", that is, our current conflicts, with the terms of anthropologists. Anthropology raises a number of ethical questions, whose close connections with culture, language and geography – and here we should also mention art –, has an impact on the outcome of imaginary or real conflicts. In Joseph Beuys' 1974 photo collage, the names of Saint Kozma (Cosmos) and Damien are written on the twin towers of the World Trade Center, as though predicting the strengthening trend of global economy, and perhaps even the resulting intensification of terrorist activity on the part of those excluded from this trend. His Eurasia points out the geo-strategic importance of that region and its players (primarily Germany, Russia and the emerging China), as well as their conflicting interests (e.g. over natural gas), which are still markedly present today.

Images, moving images, messages and war reports are all weapons in the modern aggressive information war, where the human element, man disappears, shrinking in significance compared to ethnic, geographical, religious, economical and cultural considerations. Reduced to mere targets of drones, humans are only listed as enemies or allies in intelligent systems' databases. This shows how inhumane and dehumanised warfare has become.

We are witnessing the paradoxical processes of intensifying warfare against terrorism, for democracy, for freedom or against Ebola. This may lead us to realize how little man's attitudes to war and to the challenges posed by history, politics, the economy and the environment have evolved over the past hundred years.

The artist participating in this exhibition and their works invite us to walk through the events of the past century. Art reflecting on historical events always offers more general views and makes statements that exceed the meaning of any given anniversary. In this kind of art, anniversary is regarded as a source of inspiration, a thought-provoking event, which helps us discover new meanings, implications and ideas, and leads us to new ideas. Turning Points raises numerous questions in relation to the anniversaries, such as the problem of war as a shaper of the world, its current threat, its virtually permanent presence over the past hundred years, the rhetoric and symbols of totalitarian regimes and their view of the human individual, the opposition of the two major economic-political systems (firsts

Fascism and Communism in the first half of the century, then capitalism and state socialism in the second), their role in the shaping of history, and the shock of transition to a new economic system in post-Soviet states and in the former Communist countries of Eastern Europe.

The works also explore the question of memory: how the next generations interpret and live with the memory of those historical events and processes, and how we relate to our personal and historical past in times when it is becoming clear that the new Millennium has not been able to advance beyond the legacy of the last century.

The curators selected the works and arranged the exhibition according to three significant themes. The first is the nature of war and terror, their historical facts and methods. Besides recalling memories of the two world wars and of politicians of the period, the works included in that section also reflect on the effects and continued presence of those events and politicians after the war. Thanks to the living personal memories of the twentieth century, and to the memories preserved and transmitted by the media, today's middle-aged generation still responds with emotions to the closeness of these conflicts, and tries to place its faith in the viability of pacifism and the power of diplomacy, while outside Europe, economic, ethnic and political conflicts repeatedly lead to violence, intervention and death. We rely on the power of memory in trying to prevent history from repeating itself, but as the Yugoslav crisis or the current conflict between Ukraine and Russia show, this is still not enough for European integrity to guarantee peace.

The second major theme raised primarily in artistic research is the rhetoric and symbols of totalitarian regimes, their representation in politics and images. Observing the bases of Communist and Fascist visuality and their relationship with the avant-garde or conservative art, the questions of similarity and of artistic references emerge, which puts the visual communication of these systems in a broader context. Such visual signs and meanings have survived, they live on in the communication of present-day dictatorships. This lends a new aspect to the works exploring this subject. In this sense, the works presented here raise awareness, and they also sum up memories which helps us understand better similar mechanisms in the world today. The idea and prospects of the European Union

seem to help resolve the traumas and twentieth century conflicts of European history, but a permanently valid message conveyed through art is that any concentration of power is dangerous – and it is manifest in political communication and images as well.

The third theme is also closely related to this year's anniversaries. Political transition, the peaceful revolution of former Socialist countries, free elections and free markets clearly marked a significant political turning point. Meanwhile, economic transition raised such complex organisational, communicational and human issues that explain why the 1990s are referred to as the period of "wild" or "turbo" capitalism in the region. New forms of enterprise promised prosperity, a fast track to reach the Western standards of living. However, with time it became clear that it will take long for people in this region to learn the rules of an economy based on competition. In the private sector, business, "smartness", "resourcefulness" and "practical-mindedness" led to a restructuring in society. Intellectuals responded with aversion to the emergence of the new rich, while the development of their countries was based on this new historic dynamism.

This learning process concluded in the 2004 expansion of the European Union, in European integration, where, transcending their historical separation, nation states came to form a unity. The works in the closing section of this exhibition deal with the themes of looking forward and back, of changes and the simultaneous existence of lifestyles of different generations. Looking at the images of the recent past, the viewer may feel some kind of relief and understand better the inevitability of historical turning points.

The works in this exhibition are complex. They refer to a number of phenomena and historical facts at the same time. They often speak in metaphors and generalise, which is necessary for drawing and communicating conclusions. Wherever they are in the rooms, viewers participate in a dialogue: pointing out what is bad helps understand what is good, recalling conflicts reminds us of the fact that they are gone, and criticism stems from an intention to improve matters.

Should all this make the viewer feel nostalgic for the twentieth century, its dramatic turning points and the times of our grandparents and great-grandparents, we

have good news for them: the twentieth century is still not over. The challenges it raised and the prospects it opened are as strongly present today as they were a hundred years ago.

The lesson of the twentieth century is that mankind has accumulated an inexhaustible capital of knowledge, historical experience and technological advancement. These are the resources of our further progress towards a better future. The fulfilment of the European dream, the union of Europe's nations, their coexistence and community began in the twentieth century and still continues today. It is one of the most significant heritages of the past century.

Zsolt Petrányi, Vitó Vojnits Purcsár

Főként portrék festésével foglalkozik, a zsidó történelem európai vonatkozásait fejezi ki különböző személyiségek ábrázolásával. Több ízben volt ösztöndíjas Berlinben, Párizsban és más európai városokban, ezek tanulságaként művészetében a nyugati eszmék és irányító alakok ábrázolásának Izraeli nézőpontja érvényesül. Külső szemlélőként mérlegeli a 19–20. századot, etnikai és vallási szemszögből értékelve eseményeket, szimbólumokat és karaktereket a *My Other Germany* és az *Augusta Victoria* című sorozataiban. Megfestette Hannah Arendt-et, a német zsidó származású filozófust is, aki a totalitárius államok természetével és eredetével foglalkozott, egyenlőségjelet téve a szovjet és a német birodalom közé, és II. Vilmos német császárt is, aki vitatott szerepet játszott az első világháború kitörésében. Munkáit sokszor alapotlan falemezre festi, a fej vagy egy motívum lényegre törő ábrázolásával.

Primarily a portrait painter, Abady explores the European aspects of Jewish history through the portraits of various people. An artist in residency several times in Berlin, Paris and other European cities, Western ideas and leading personalities are often presented in his art from an Israeli point of view. He looks upon the nineteenth and twentieth centuries as an outside observer, assessing events, symbols and characters from an ethnic and religious aspect in his series titled My Other Germany and Augusta Victoria. He has also painted a portrait of Hannah Arendt, the German-Jewish philosopher, who studied the nature and origins of totalitarian regimes, putting an equal sign between the Soviet Union and the German Reich. Furthermore, Abady's portraits include that of Kaiser Wilhelm II, who played a dubious role in the outbreak of World War I. He often paints his works on unprimed wood panel, with a pointed presentation of the head or a motive.

*1965-ben született Jeruzsálemben, Tel Avivban él és dolgozik
*1965, Jerusalem (IL), lives and works in Tel Aviv (IL)

↑ *Meisseni porcelán, olaj és elektromos karc rétegelt lemezen/oil and electric etching on plywood, 49.5x34.5x1cm, 2004*
← *Füst, vegyes technika papíron és rétegelt lemezen/mixed media on paper, on plywood, 49.5x34.5x1cm, 2004*

Az emberi lét bizonytalansága és tudománynak, háborúknak vagy politikai viszonyoknak való kiszolgáltatottsága jelentik művészetének központi kérdéseit. Sokféle médiumban dolgozik, az alkotást műfajtól függetlenül egy téma kifejtésének szolgálatába állítja. A kiállításon szereplő installációja 2013-ban a Velencei Biennálén nagy sikert ért el: a kilőtt, de fel nem robbant bombákat Asztalos mint metafizikai objektumokat értékeli, amelyek megszámlálhatatlan emberéletnek adtak lehetőséget a továbbélésre. A videókon látható bombák képe mellett a megtalálás helyének mai, környezeti hangjai a háború és béke ellentétével, a mindennapi lét törekenységével szembesíti a nézőt. A Magyar Nemzeti Galéria második világháború alatt bombatalálatot kapott kupolájában bemutatott installáció a tárlaton külön jelentést kap, helyspecifikussá válik.

The uncertainties of human existence and its exposure and vulnerability to science, wars or political conditions are the central themes of Asztalos's art. He uses a variety of media, each being defined by the theme they explore rather than their medium. The installation included in this exhibition enjoyed great success at the 2013 Venice Biennale. He looks upon the spent but unexploded bombs as metaphysical objects that allow innumerable human lives to continue. Besides the images of bombs, he presents the present-day sounds of the locations where the bombs were found. By doing so, he confronts the spectator with the contrast of war and peace, with the fragility of everyday life. Installed in the Hungarian National Gallery's dome, which was hit by bomb in World War II, the installation gains a special meaning – it becomes site specific.

*1974-ben született Budapesten, itt él és dolgozik
*1974, Budapest (HU), lives and works in Budapest

Kilőtték, de nem robbant fel III. /Fired but Unexploded III.
videó installáció/installation, 4 min loop, 2011

A fotográfia alkalmas arra, hogy a pillanat megörökítésén túli tartalmakat közvetítsen, allegorikus, önmagán túlmutató jelentéssel bírjon. Ha a lefényképezett kép egy beállított elrendezést rögzít, akkor leginkább egy klasszikus festményhez hasonlít, amely konstruáltságával mondanivalót és utalásokat sűrít. Balogh képkészítési koncepciója is a jelentésre irányul, arra, hogy hogyan lehet olyan helyzeteket létrehozni, amelyek önmagukon túlmutató gondolatokat ébresztenek a nézőben. A kiállításon bemutatott két fényképe is láthatóan a valóságot leegyszerűsítő beállítás, amelyek főszereplői olyan tipikus háborús jeleneteket játszanak el, amelyek filmekből és sajtófotókról ismerősek számunkra. A fotók ellentmondása az, hogy ezek a helyzetek hétköznapi, városi, lakóövezeti szituációkban, ironikus kellékekkel jelennek meg. Semmi nem az aminek látszik, a beállítások az agresszió és a védelem módszereit illusztrálják, egyszerre állítva azt hogy ez éppen velünk, európai lakosokkal nem történhet meg és azt, hogy éppen velünk, bármikor és bárhol megtörténhet. Videójában egy különös betegségben, Tourette-szindrómában szenvedő férfi trágár szavak kimondásának kényszerével olvassa fel az Egyetemes Emberi Jogok Nyilatkozatát.

Beyond merely recording the moment, photography has the potential to convey further content and represent allegorical meanings. When a photo records an arranged setting, it is most like a classical painting, where a constructed image serves to condense messages and references. Balogh's method of image construction is also focused on meaning, creating situations that inspire thoughts in the viewer. His two photo works in this exhibition are arranged setups that obviously simplify reality, with characters acting out war scenes familiar to us from films and press photos. The contradiction of these photos lies in that the scenes appear in everyday urban settings, in residential areas, with ironical attributes. Nothing is what it appears to be. The scenes illustrate the practices and methods of aggression and defence, demonstrating that it cannot happen to us, who live in Europe, and, at the same time, that it can happen to us anywhere and anytime. In Balogh's video, a man suffering from Tourette's syndrome, which manifests itself in the form of involuntary use of swearwords, reads out the Universal Declaration of Human Rights.

*1963-ban Zürichben született, Zürichben él és dolgozik
*1963, Zürich (CH), lives and works in Zürich

*Küszöbök és hézagok / Thresholds and Gaps, 2000-08, Low Tec
Lambda-Print, 100 x 126 cm, 2003*

Festészetét a többszörös jelentésrétegek egymásra vetítése határozza meg, amelyek alapját történelmi kutatás, talált képek, sajtófotók egymásra montírozása jelenti. Nyomasztó, sötét színekkel, semmibe vesző terek megjelenítésével, és ebben háborús jelenetek és alakok elhelyezésével alkotja meg kompozícióit. Képeit a valóság konkrétumának szembeállításá jellemzi a konfliktushelyzetek elképzelhetetlenségével, a szürrealitás érzetének felkeltésével. Szinte minden esetben olyan kiindulópontot keres, amely egy konkrét esemény, politikus vagy helyszín szerepéhez kapcsolódik, és azt alakítja át azért, hogy újabb jelentésrétegekhez jusson. Festészeti felfogása klasszikus, az ecsetkezelés expresszivitására és a fény-árnyék viszonyok ellentétére épül. Ezek használatával az eseményeknek drámai jelleget ad, amivel az emlékezet, a trauma és a sokk történelmi helyzeteire reflektál.

His painting is characterised by projecting multiple layers of meanings on one another. They are based on historical research, found pictures and press photos montaged together.

He composes his pictures of depressing, dark tones, spaces fading into nothingness, with war scenes and figures. His paintings are characterised by contrasting the concreteness of reality with the unimaginability and surrealistic nature of conflict situations. In almost every case, he takes a concrete starting point, related to the role of a concrete event, politician or location, and then transforms it to create new layers of meaning. He uses a classical approach to painting, based on the expressiveness of the brushwork and the contrasts of light and shadow, which lends a dramatic effect to the scenes, reflecting on the historical locations of memory, trauma and shock.

*1975-ben, Élesden született, Budapesten és Marosvásárhelyen él és dolgozik
*1975, Élesd (RO), lives and works in Budapest (HU) and Marosvásárhely (RO)

↑ FJU01, akril, vászon/acrylic on canvas, 145 x 105 cm, 2011
← TU2, akril, vászon/acrylic on canvas, 110 x 75 cm, 2011

A képzőművész végzettségű Dabernig 1995 óta forgat rövidfilmeket, amelyek közül sok a rendszerváltás körüli kelet-európai posztszocialista országok lakosainak viselkedésmódjait elemzik ironikus módon. Az apró részletek megfigyeléséből és eljátszásából olyan hiteles képek és jelenetek születnek, amelyek a régióban élők számára a kort távolságtartó humorral kezelő, a történelem utóbbi évtizedeit itt megélt alkotó vízióját jelentik arról, hogy az emberség, a társasági viszonyok és az életről alkotott elképzelés mit sem változott a rendszerváltással. A művész a kiállításon bemutatott filmjét, a *Hypercrisis*t egy Krím-félszigeti, írónak szánt, de ma elhagyatott üdülőben forgatta, amely a hetvenes évek modernista környezetével a szocialista értelmiség életvitelének illúzióját idézi. A színészek kivétel nélkül a mai Bécs művészvilágából kerültek ki.

Trained in fine arts, Dabernig has made short films since 1995. Many of his videos are ironical presentations of attitudes and behaviours of people in post-socialist Eastern European countries in the early years of transition to democracy. Observing and acting out small details are the sources of authentic images and scenes that, for those living in the region, represent the artist's vision of the fact that humanity, social relations and the idea of life has not changed a bit with the political and economic transition. This is the view of the artist, who has lived the past few decades of history in this region and looks upon the age from some distance, with humour. Hypercrisis, Dabernig's film presented in this exhibition, was shot on the Crimean peninsula, at a holiday resort once used by writers but abandoned today. The modernist architecture and design of the 1970s evokes the illusion of communist intellectuals' lifestyle. All the actors are members of today's art scene in Vienna.

*1956-ban Kötschach-Mauthenben született, Bécsben él és dolgozik
*1956, Kötschach-Mauthenben (AT), lives and works in Vienna (AT)

Hypercrisis, 35mm, digitális átírat / *digital transcription*, 17 min, 2011

A művész és a Galerie Andreas Huber és Wilfried Lentz jóvoltából / *Courtesy of the artist and Galerie Andreas Huber and Wilfried Lentz*

A művészet és a társadalom élő kapcsolata a jelen közösségi, politikai, etnikai és gazdasági viszonyainak kreatív feldolgozásán alapszik. A Democracia művészcsoport fontosnak tartja a közösségi, szociális szférába való átlépést és beavatkozást. Projektjeik közül sok kilép a kiállítótér környezetéből, hogy városi miliőben jelenjen meg, így a művészet közönségét is egy sokkal szélesebb körben határozza meg. A kiállításon bemutatott videóinstallációjuk, a *Ser y Durar (Lenni és fennmaradni)* a 20. századhoz való viszonyunk komplex értelmezése. A háromcsatornás filmen extrém városi futókat (parcour) látunk a Democracia által tervezett vörös, fekete fehér hatalmi szimbólumokra emlékeztető címerrávarrással ellátott felsőben akrobatikusan végigrohanni Madrid 1884-ben megnyitott polgári temetőjének sírjain, ahol sok prominens politikus, művész és harcos nyugszik. A film azt jelképezi, ahogy ma a 21. század új generációi tudomásul veszik az előző évszázad traumáit és tragédiáit, tisztelik és elfogadják a múltat, de nem tehetnek vele mást, mint hogy átszáguldjanak a tényein és megalapozzák, felépítsék a saját évszázadukat és saját jövőjüket.

Madridban élnek és dolgoznak. Pablo España és Iván López által létrehozott művészcsoport.
Live and work in Madrid (ES). Artists' cooperative of Pablo España and Iván López.

The living relationship of art and society is based on a creative interpretation of the conditions of the community, politics and economic. Democracia considers it essential to enter and intervene in the public and social spheres. Many of their projects appear outside the exhibition hall, in the public space of a city, accessible to a much wider public. Their video installation Ser y Durar (To be and to Last), presented here, is a complex interpretation of our relationship with the twentieth century. The three-channel video shows extreme city runners (parcour) wearing tops designed by Democracia, with coats of arms resembling red and black power symbols stitched on them. The runners run acrobatically across the tombs of a civil cemetery opened in 1884 in Madrid, a resting place of numerous famous politicians, artists and military leaders. The video demonstrates that the new generations of the twentyfirst century are aware of the traumas of the previous century, respect and accept the past, but can do no more than run across its facts and build their own century and future.

Munkájának háttérében elmélyedt kulturális és gazdaságtörténeti, politikai és retorikai kutatás áll. Művészként keresi azokat az összefüggéseket, amelyek a 20. század írt és elmesélt emlékeztörténetében, változó eszmeiségében olyan tanulságokat szolgálnak, amelyek kihathatnak napjaink gondolkodására. Művészete egyszerre figyelemfelhívás és meghívó annak átgondolására, hogy az az örökség, amely jelenünket meghatározza, milyen előképekkel vagy előfeltételekkel rendelkezik. Munkái lehetnek vizuális jelek vagy feltáró dokumentumok, amelyek képi és szöveges eszközökkel igyekeznek feltárni a kultúra legszélesebb értelemben vett fogalmát. A 2003-as Velencei Biennálén a Magyar Pavilonban rendezett *Kultur und Freizeit* című kiállításával, amely a kultúrházak magyarországi történetével foglalkozott, elnyerte az Arany Oroszlán-díjat. Itt bemutatott munkái a jubileum témakörére, nevezetes évszámokra, megemlékezésre és emlékmű fogalmára koncentrálnak.

*1977-ben, Bécsben született. Bécsben él és dolgozik
*1977, Vienna (AT), lives and works in Vienna

Fogarasi's work is based on the meticulous research of culture, economic history, politics and rhetoric, in search of such connections in the written and oral memory and ever changing ideologies of the twentieth century that may have an effect on our thinking and world view today. His art raises awareness and invites the viewer to reflect on archetypes, prototypes and preconditions in the legacy that defines our present. His works can take the form of visual signs or investigative documents, using images and texts to explore the phenomenon of culture in the broadest sense. Exhibited in the Hungarian Pavilion at the 2003 Venice Biennale, Fogarasi's Kultur und Freizeit won the Golden Lion Award that year. The project investigated the history of cultural centres in Hungary. The works presented here deal with the questions of the anniversary, historic dates, memory and the phenomena of memorial.

↑ *Placemark (Adneter Tropf)*, márvány, acél / *Marble, Steel*, 100 x 70 x 10 cm, 2010
 ← *1939-1943, 1944-1970*, Digital C-Print, 40x30 cm, 2010

A művész és a Georg Kargl Fine Arts jóvoltából / *Courtesy of the artist and Georg Kargl Fine Arts*

Az 1970-es évek végétől készít filmeket és installációkat. Nyersanyagait legtöbbször amatőr filmekből válogatja össze, amelyeket békeidőben, sorsfordító történelmi fordulatok előtt forgattak. Témái a zsidóság történetétől a kelet- és nyugatnémetek magyarországi közös nyaralásain át történelmi személyekhez kapcsolódó kutatásokon keresztül nagyon széles és változatos skálán mozognak, meghatározójuk az amatőr felvételek jelentette személyes nézőpont. A mozgóképeket többnyire vagy installáció formájában, több felvétel párhuzamos bemutatásával, vagy osztott képmezőben párosítva mutatja be. Ezzel a módszerrel hangsúlyosabb jelentést, leíróbb karakterrajzot társít az eseményekhez vagy a képkockákon látható szereplőkhöz. A filmek több felületen való egyidejű futtatása lehetővé teszi számára, hogy a feldolgozott témák különböző aspektusait vagy résztvevőit hangsúlyozza, és a néző választására bízva, hogy milyen narratíva szerint ismerkedik meg az események hátterével. Munkáiban nagyon fontos szerepet játszik a zene, amelyet több esetben Szemző Tibor komponált. Forgács a Privát Fotó és Filmarchívum vezetője.

*1950-ben Budapesten született. Budapesten él és dolgozik
 *1950, Budapest (HU), lives and works in Budapest

A film maker and installation artist since the late 1970s, Forgács mainly uses amateur film footage as his raw material, ones shot in times of piece, before great turns of history. His wide array of subjects ranges from the history of Jewish people to summer holidays East and West Germans spent together in Hungary, and to the research of the life and activities of historic personalities. The works are all defined by the personal point of view of home movies. He usually presents the cinematic images as installations, projecting several simultaneously or two on a divided screen. This method allows a more pointed meaning and a more detailed presentation of the character of the people appearing in the footage. Showing the films simultaneously on several displays allows Forgács to accentuate certain aspects and characters in the stories and let the viewer select the narrative they follow to find out about the backgrounds. Music, composed for many of his works by Tibor Szemző, has a key function in his videos. Forgács is the founder and head of the Private Photo & Film Archives Foundation.

A császár sétálni indul, videó / Der Kaiser auf dem Spaziergang, video, 15 min. 40 sec., 2003

Festészete méltán nevezhető kritikusnak: témája a kapitalizmus kritikája, a munka és profit igazságtalan elosztása és mindezek megváltoztathatóságának kérdése. Saját, többnyire a Szovjetunió volt tagországaiiban készített fényképei szolgálnak festményei kiindulópontjául, amelyeken a környezet egyszerűen elhagyatott és a piacgazdaság megjelenésének jegyeit hangsúlyozza. A képek szereplői sokszor munkások, piaci árusok vagy újjgazdagok, akik a „dolgukat” végzik. Az életképeket azzal teszi ellentmondásossá, hogy vásznaira szövegeket, filozófusoktól vett vagy a maga kritikáját megfogalmazó mondatokat illeszt. Kiállításunkon festményei mellett bemutatunk egy férjével, Helmut Kandllal (sz. 1953) közösen készített filmet, amely Albert Einstein életének egy epizódján, ismeretlen helyen felnevelt gyermekének fiktív történetén keresztül mutatja be a 20. századi Balkánt.

*1954-ben Bécsben született, Bécsben él és dolgozik
*1954, Vienna (AT), lives and works in Vienna

Kandl's painting can very rightfully be called critical: her theme is the critique of capitalism, the unfair division of labour and profit and also the question to what this situation can be changed. Most of her paintings are based on photographs she took in countries that once were parts of the Soviet Union. Her images present the visual characteristics of places that are deserted and carry the signs of an emerging market economy at the same time. The characters in her pictures are often workers, stall-keepers or nouveau riche people who are busy doing their job. She introduces contrast in her pieces by placing texts, quotations from philosophers or her own words of criticism on her canvasses. Besides her paintings, we present a film she made in collaboration with her husband, Helmut Kandl (b. 1953), providing a view of the Balkans of the twentieth century through the fictitious episode of Albert Einstein's life, the story of his child raised at an unknown place.

Cím nélkül, tojástempera, fa / Without title, egg tempera on wood, 56.5 x 80 cm, 2013
Cím nélkül, tojástempera, fa / Without title, egg tempera on wood, 56.5 x 80 cm, 2013
Cím nélkül, tojástempera, fa / Without title, egg tempera on wood, 56.5 x 80 cm, 2013

A fotográfia mint műfaj jellegét alapvetően az emlékezet és az idő rögzítésének ténye határozza meg. Kiraly számára ez a nézőpont nagy intervallumot ölel fel, mert képeihez több száz felvételt használ fel, amelyeket ugyanazon a helyszínen, de hosszú időn keresztül készít. Munkái így az adott környezet átalakulását rögzítik, az átépítéseket és az évszakok múlását. Képei a pillanat és az állandóság, az idő múlásával létrejövő emlékeink fogalmát igyekeznek meghatározni. Témája a rendszerváltás folyamata, Bukarest, Berlin és más városok átalakulása és rendszereken átívelő történelmi valósága. Munkái egyéni montázsok, amelyeken azonban minden felvétel összetartozik, és ugyanannak a környezetnek a különböző hangulatait, állapotait mutatja. A kiállítás egyik darabja a köztéri szobrok tisztelésének változását dokumentálja, míg a másik Kelet-Berlin átépítésének kulturális vonatkozásait vizsgálja.

The nature of photography as a medium is essentially defined by the fact of recording memory and time. For Kiraly, this implies his works spanning long periods of time. He uses hundreds of photos for his pictures, shot at the same location over a long time. As a result, his works record the change of those environments, buildings constructed and the passing of seasons. His photos attempt to define the notion of memories emerging with the passing of time. His theme is the process of political transition, the evolution of Bucharest, Berlin and other cities and their reality spanning over regimes. His works are personal montages, with each shot being part of the same image, presenting various moods and states of the same place. One of the works shown here documents the change of honouring sculptures in public spaces, while the other explores the cultural-political aspects of changing the built environment, the constructed space of East Berlin.

*1957-ben Temesváron született, Bukarestben él és dolgozik
*1957, Temesvár (Timosoara, RO), lives and works in Bucharest (RO)

A médiaművészet és a kultúra elméleti meghatározásának alapján a társadalmi és politikai tartalom képi eszközökkel való megragadására és közvetítésére törekszik. Témája a napi valóság általánosítása a művészet eszközeivel, olyan összefüggések és folyamatok érzékeltetése, amelyek Európa létével, közösségeinek rétegzettségével és politikához fűződő viszonyaival függenek össze. A kiállításon bemutatott *EMT, európai középidő* című installációja azt a kérdést feszegeti, hogy a kontinensen az időzónák tükrözte földrajzi kiterjedés milyen politikai, vallási és monetáris kereteket teremt az unió nemzeteket összefogó rendszerében. Az órák számlapjának színei a közös zászlóra utalnak, míg a rajta lévő, csillagokat helyettesítő szimbólumok azokat az ikonokat sorolják fel, amelyek a történelmi múlt hozadékai és traumái, a keveredő etnikumokat, a vallások egyidejű jelenlétét és a több valután alapuló monetáris értékrendet jelentik.

Based on a theoretical definition of media art and culture, Kisspál's practice is aimed at grasping and presenting social and political content in images. Using the means of art, he transposes everyday reality to a level of general meaning, and presents contexts and processes related to the existence of Europe, to the structure of its communities, and their attitudes to politics. Shown in this exhibition, his installation, EMT, European Mean Time explores the political, religious and monetary structures defined geographically by the time zones within the system of the EU, the overall structure that unites nations. The colours of the clocks' dials refer to the common flag, while the symbols replacing the stars are icons representing the achievements and traumas of the historic past, the ethnic mixes, the simultaneous presence of religions and the monetary system of multiple currencies with multiple values.

*1967-ben Marosvásárhelyen született, Budapesten él és dolgozik
*1967, Marosvásárhelyen (RO), lives and works in Budapest (HU)

EMT (Európai Középidő) installáció
EMT (European Middle Time) Installation, 2009

Festészetében azt kutatja, hogy a valóság reprezentációja miként kaphat szimbolikus, metaforikus értelmet. Munkái sokszor elrendezett tárgyegyüttesekből, töredezett terekből kiinduló kompozíciók, amelyek a műfaj klasszikus értékeinek és technikáinak mai meghatározását keresik. Témája a történelem és a jelenkor politikai viszonyai, amelyeket távolságtartással, a festészet átiratában jelenít meg. Legújabb művein egyszerű anyagokból elkészített makettvázlatokat használ, hogy képi verzióikkal a modellt és a róla készült festett kép viszonyát elemezze. E szériába tartozik a Szergej Krikalev űrhajóst és a vele kapcsolatot tartó amerikai amatőr rádiós, Margaret Laguintót ábrázoló portrét is, amely azt az abszurd történelmi helyzetet dolgozza fel, amikor Krikalev a MIR űrállomáson ragadt hetekig, mert az őt felküldő Szovjetunió megszűnt, tagállamokra szakadt. Az asztronauta egy illegális rádiókapcsolat révén értesült a vasfüggöny lebontásáról és a szocialista államrend megszűnéséről.

*1969-ben, Miskolcon született, Budapesten él és dolgozik
*1969, Miskolc (HU), lives and works in Budapest (HU)

In his work, Kupcsik explores how the representation of reality can acquire symbolic and metaphorical meanings. His paintings are often compositions based on groups of arranged objects or fragmented spaces, in search of today's definition of the classical values and techniques of the medium. His theme is the political conditions of the past and present, which he transcribes into the language of painting. In his most recent work he uses draft scale models made from simple materials to analyse the relationship of the model and its painted image. Part of this series is the pair of portraits of Sergei Krikalev and the American radio amateur Margaret Laguinto, who was in contact with him in the absurd historical situation when Krikalev was stuck on the MIR space station because the Soviet Union that sent him there fell apart. The astronaut got the news of the fall of the Iron Curtain and the collapse of the communist system on an illegal radio channel.

↑ *Maggie a rádiós / Maggie the Operator, olaj, vászon / oil, canvas, 97x83 cm, 2014*

← *Szergej az asztronauta / Sergey the Astronaut, olaj, vászon / oil/canvas, 101x72 cm, 2014*

Az együttes/művészcsoport karrierje elejétől olyan vizuális jeleket használ koncertjein és videoklippjeiben, amelyek a 20. század totalitárius nagyhatalmainak retorikáját idézik. Öltözetük, fellépésük és zenéjükhöz társított képi üzenetük leginkább a faszizmus agresszív kiállására emlékeztet, bár a zenekar tagjai nem vallanak semmilyen jobboldali vagy baloldali szélsőséges ideológiát. Amikor a zenekar énekesét Milan Frast egyszer faszizmussal vádolták, ezt válaszolta: „Pont annyira vagyunk fasiszták, mint amennyire volt Hitler festő.” Szimbolikájuk a történelem felidézésével válik félelemkeltővé: azt a kérdést feszegetik, hogy mennyiben újulhatnak meg azok az eszmék, amelyek a demokrácia ellenpólusaként parancsuralmon alapszanak. A kiállításon bemutatott két klipjük is a harmincas évek német hazaszeretetének képi kliséit, valamint a vezérkövetés demagógiáját kritizálják.

Since the very start of its career, this band/group of artists has used, in its concerts and videos, visual signs that recall the rhetoric of the totalitarian powers of the twentieth century. Their costumes, appearance and the visual messages accompanying their music primarily resemble the aggressive self-assertion of fascism, although the band's members do not follow any extreme rightist or leftist ideology. When accused with being a fascist, the band's front man, Milan Frast declared: "We are just as fascists as Hitler was a painter." Their symbols are made fearful by evoking the past. They main question they raise is: To what extent can totalitarian ideologies, these antitheses of democracy, re-emerge. The two video clips in this exhibition present the criticism of the visual clichés of German patriotism in the 1930s, and the demagogy of following leaders.

Szlovéniában 1980-ban alakult és ott dolgozó rockzenekar
Rock band formed in 1980, working in Slovenia

LAIBACH (Neue Slowenische Kunst)

↑ *Tanz mit Laibach*, videoclip, rendező / Directed by: Sašo Podgoršek, 2003
← *Opus dei*, videoclip, rendező / Directed by: Daniel Landin, 1987

Művészként és filmkészítőként sokat foglalkozik hazája nemzeti identitásával, közelmúltjának történelmével és jelenre gyakorolt hatásával. Foglalkoztatja a kollektív és a személyes emlékezet, amelyet társadalomtörténeti vagy politikai kutatáson alapuló témákkal hoz összefüggésbe. A kiállításon bemutatott munkája 2009-ben a Velencei Biennálén az észti pavilonban volt látható, és a második világháború után a „felszabadító” orosz katona volt bronzszobrának Norman által készített másolatának újrafelállítását és hatóságok általi elszállítását dokumentálja Tallinn egyik forgalmas terén. Kelet-Európában az orosz megszállás vagy katonai jelenlét érzékenyen érint minden nemzetet, de Tallinnban az orosz ajkú lakosok kedvelték ezt a szobrot. Az újra elhelyezés művészi gesztusát is értékelték, amíg a karhatalom be nem avatkozott: az alkotást eltávolították, a művészt pedig bevitték a rendőrségre. A projekt sikere annak az ellentmondásnak a kifejezésében rejlett, amely az orosz kisebbségi közösség és az észtek eltérő történelemképében fedezhető fel.

*1979-ben Tallinnban született, Tallinnban él és dolgozik
 *1979, Tallin (EE), lives and work in Tallin

An artist and film maker, Norman's work often deals with the national identity of her country, its recent past and the effect of that past on the present. She explores collective and personal memory, relating them to themes based on social history or political research. The work exhibited here was shown in the Estonian pavilion at the 2009 Venice Biennale. It documents the re-erecting of the copy – by Norman – of a bronze statue of a World War II Soviet soldier, the “liberator”, and the removal of it by the authorities from a busy square in Tallinn. Although all the nations in Eastern Europe were affected gravely by Soviet occupation and military presence, Russian-speaking people in Tallinn liked the statue. Therefore, they appreciated the artistic gesture of its re-erecting. However, the police intervened, they removed the artwork and arrested the artist. The project succeeded in recognizing and demonstrating the contrast between the differences in their views on history of the Russian minority community and the Estonians.

After-war, video installáció egycsatornás verziója
 After-war, single chanel version of a video installation, 11.20 min, 2009

1985 óta foglalkozik a rajz és a grafika történeti és jelenkori kérdéseivel, a művészetben betöltött szerepével. Létrehozta a Melton Prior Institute (for reportage drawing & printing culture) nevű intézményt, ahol a kritikai grafika legkiválóbb alkotásait gyűjti és rendszerezi. Kiállításain rendszerint installációkba rendezi gyűjteményét saját rajzaival. A Magyar Nemzeti Galériában bemutatott összeállítása a terror történeti megjelenítését állítja ellentétbe a karikatúra felszabadító és leleplező karakterével. A válogatásban Biró Mihály 1920-as *Horthy-sorozata* mellett szerepel Bencze László *Gondolj Koreára* című grafikai sorozata is. Alexander Roob munkája a kiszolgáltatottság, az ellenállás és az elnyomás politikai és történelmi aspektusait vizsgálja.

Alexander Roob has been exploring the questions of the history of drawing and graphics, their role in art since 1985. He established the Melton Prior Institute (for reportage drawing & printing culture), where he collects and catalogues the most outstanding works of critical graphics. In his exhibitions, he usually presents his collection with his own drawings in installations. His project presented at the Hungarian National Gallery contrasts the historical presentation of terror with the liberating and revealing character of denouncing caricature. The works selected for this show include Mihály Biró's Horthy series (1920) and László Bencze series of graphics titled Remember Korea. Alexander Roob's works explore the political and historical aspects of defencelessness, resistance and oppression.

*1956-ban született Laumersheimben, Düsseldorfban él és dolgozik
*1956, Laumersheim (DE), lives and works in Düsseldorf (DE)

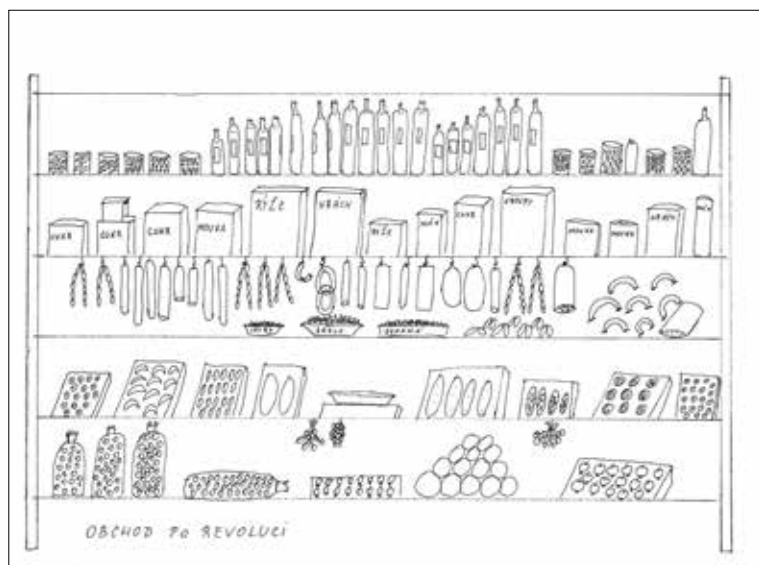
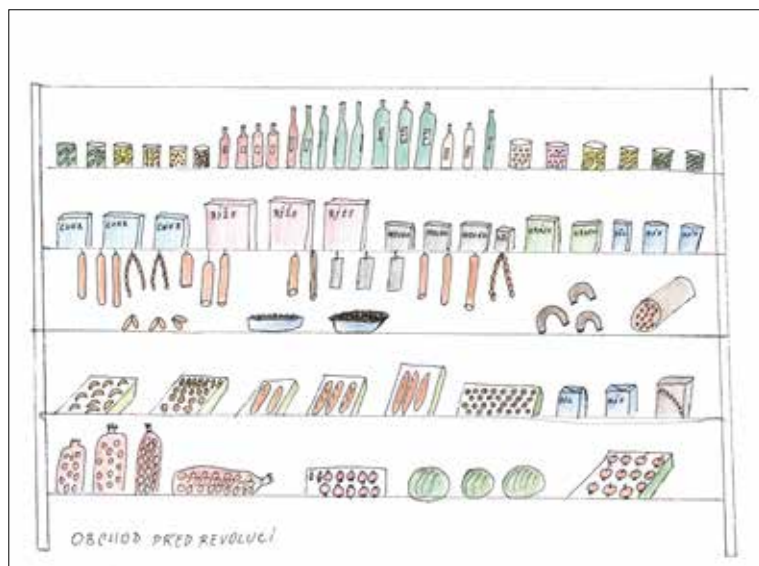
BENCZE László, *Gondolj Koreára sorozat/Think about Korea series*, Budapest 1952, Melton Prior Insituts Collection, Düsseldorf

BIRÓ Mihály, *Der rote Säemann*, aus: *Der Wahre Jacob*, Berlin 1928, Nr. 24, Melton Prior Insituts Collection, Düsseldorf

Munkájának célja, hogy közösségeket teremtsen és alakítson. Olyan kezdeményezésekkel áll elő, amelyek a résztvevők identitását, egymással vagy a környezetükkel való viszonyát értelmezi. Mivel ebben fontos szerepet játszik a gazdaság és a politika, munkái több esetben reflektáltak az 1989 utáni „vad”- vagy „turbó”-kapitalizmus következményeire. A rendszer-váltás számára egy olyan új élethelyzet, amely a kelet-európai országok mindennapjait nagymértékben megváltoztatta. A helyi – kisvárosi vagy vidéki – lakosság környezetében az új gyárak megjelenése egyfelől munkahelyeket jelentett, másfelől viszont a helyi környezetet visszavonhatatlanul átalakította. Šedá számára a kiállítótér, amelyben rendszerint installációk formájában teszi közzé munkájának dokumentumait, másodlagos megjelenési felület ahhoz a fázishoz képest, amikor az emberekkel közvetlen kapcsolatban áll. Tevékenységével a művész kortárs szerepét keresi, amelyet szociális munkáshoz hasonlóan gyakorol, aki a gondolkodásmód megváltoztatását, egy emberibb viszonyrendszer elérését tűzi ki céljául.

Šedá's work aims to create and shape communities. Her projects interpret the identity of their participants, their relations with each other and with their communities. As the economy and politics are key shapers of these relations, Šedá's works often reflect on the "wild" or "turbo" capitalism of the years after 1989. She considers political and economic transition a process that changed everyday life in Eastern European countries significantly. On the one hand, new factories meant new jobs for the people in small towns and villages, on the other hand, they changed conditions and the environment irrevocably. For Šedá, the exhibition space, where she usually presents the documentation of her projects in installations, is only secondary compared to the phase when she is in direct contact with the participants. She is in search of the role of the artist in contemporary society, acting like a social worker whose purpose is to change people's way of thinking and establish a more humane system of relations.

*1977-ben Brnóban született, Brnóban és Prágában él és dolgozik
*1977, Brno (CZ), lives and works in Brno and Prague (CZ)

Kateřina Őed, Milada Őoukalov: *Normális let*/Normal life, filctoll és kréta papíron / marker and crayon on paper, 33 x 24 cm, 2014

A muvs és a Franco Soffiantino Contemporary Art Productions jovoltbol / *Courtesy of the artist and Franco Soffiantino Contemporary Art Productions*

Fotográfusként a történelmi és vallási emlékezetet, az egyén és a közösség viszonyát vizsgálja saját hagyományaihoz. Vizsgálatának területe alapvetően Japán, amelynek társadalma, 20. századi történelme, eredet- és vallásmítoszai, természeti és épített környezethez való viszonya nagyon sokrétű. Sorozataiban egyaránt fókuszál a valóság vagy a nagyobb összefüggések apró részleteire, amelyeket szisztematikusan dokumentál. A kiállításon bemutatott sorozata a második világháború bunkereinek és légvédelmi állásainak mai állapotát mutatja, városi, vidéki környezetekben. Ezeknek a még megmaradt hadászati egységeknek a mai képein a jelen és a múlt összetett viszonya, a funkcióvesztés miatt a majdnem felismerhetetlenség és a megváltozott használat jelenik meg. A képek arról beszélnek, hogy a társadalom a háború állapotát nem felejtí el, de békeidőben a honvédelem helyszínei és eszközei nem sugallják a háborús időszak heroizmusát és tragédiáit.

*1978-ban Okayama-ban született, Aichi-ban él és dolgozik
*1978, Okayama (JP), lives and works in Aichi (JP)

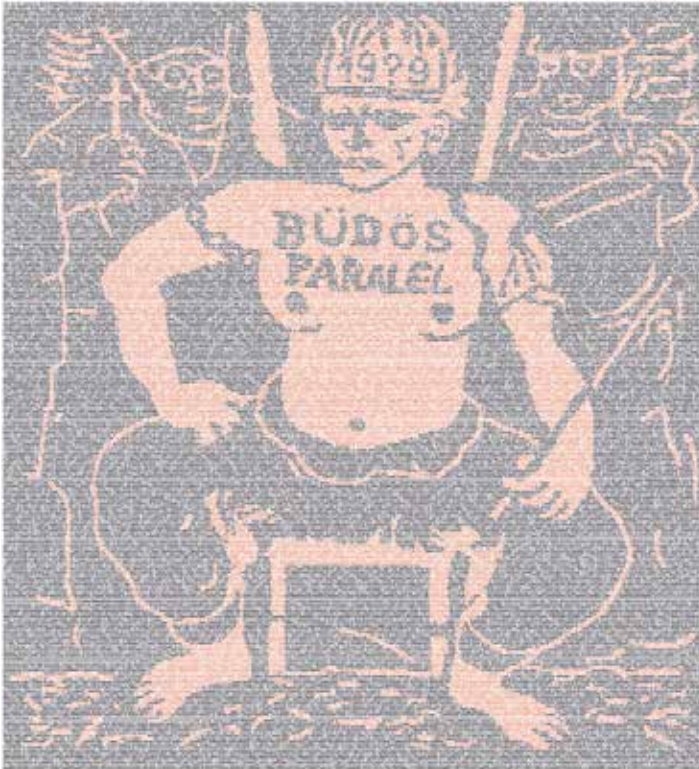
As a photographer, Motoyuki explores the relationships of historical and religious memory, of the individual and the community and its traditions. His research focuses on Japan, with its highly complex society, twentieth century history, myths of origins and religion, and relationship with its natural and built environment. His photo series also zoom in on tiny details of reality or large systems, documenting them with meticulous care. The series in this exhibition show the present condition of World War II bunkers and anti-aircraft emplacements in urban settings and outside the city. A complex relationship of past and present appears in these photos of surviving military objects that have lost their original function and are therefore almost unrecognizable, acquiring a new function. The images demonstrate how the society never forgets the state of war, and how, in times of peace, the places and weapons of national defence do not express the heroism and tragedies of war periods.

↑ [hangár 02] a farmer kunyhója, hangár (no.53) / [hangar 02] farmer's shad, hangar (no.53), fotó / photo, 34.5x43.5 cm, 2002
 ← [hangár 01] garázs, hangár (no.44) / [hangar 01] garage, hangar (no.44), fotó / photo, 34.5x43.5 cm, 2001

$$(1849 + 1989) / 2 = 1919$$

A művészcsoport érdeklődését a politika, a gazdaság, a filozófia, a vallás és a művészettörténet átfedései határozzák meg. Elmélyedt kultúrtörténeti kutatásaik célja, hogy feldolgozzák azokat a képi és tartalmi összefüggéseket, amelyek a nyugati világ újkori történetének köznapi vagy magasművészeti szimbólumaivá váltak. A művészet nyelvén szembesítenek összehasonlító és rámutató elemzéseikkel, amelyek megváltoztathatják hétköznapi tudásunkat és világlátásunkat. Véleményüket tények alapján alakítják ki, ezért törekszenek egy olyan művészeti nyelv használatára, amely a kimutatások, grafikonok és tárgyyszerű infografikák világát idézik. Ezen a kiállításon nevezetes évszámok véletlenszerű összefüggéseivel foglalkoznak, amelyek matematikai egybeesések, de mégis rácsodálkozunk a történelmi fordulatok kimutatott periodikusságára vagy ismétlődő jellegére. A történelmi fordulatok a világtörténet mérőkövei, jelenlegi világrendünk kialakítói, ezért egy-egy évszám megnevezése és felidézése kiemelt jelentőséggel bír. A művészcsoport a Fordulópontok című tárlaton bemutatja egy printjét is, amely Derkovits Gyula (1894-1934) Dózsa sorozatának egyik lapját alakítja át. A kép a Magyar Alkotmány szövegének betűiből áll össze.

*2004-ben Gróf Ferenc és Jean-Baptiste Naudy által létrehozott művészcsoport. Párizsban élnek és dolgoznak
**Artists' cooperative established in 2004 by Ferenc Gróf and Jean-Baptiste Naudy. They live and work in Paris (FR)*

The crossover areas of politics, economy, philosophy, religion and art history are their focus of interest. Their thorough research of cultural history is focused on the relations of images and content that have become modern age symbols in the Western world's everyday life or elite art. Using the language of art, they confront us with their comparative and demonstrative analyses that may change our everyday knowledge and world view. Their opinions are based on facts, therefore, they use an artistic language that resembles the world of statistics, charts and infographics. In this exhibition, they present random relations of historic dates – mathematical coincidences that surprise us with the periodicity or repetition of turns in history. As historic turns are landmarks in universal history, the shapers of our present world order, mentioning or recalling them has a special significance. In this exhibition they also present a work based on one work of the graphic series of Gyula Derkovits (1894-1934) on György Dózsa, consisting of the letters of the Hungarian Constitution.

↑ *Büdös paralel*, digitális print, dibond / digital print, dibond, 80 x 74 cm, 2010

← *(1849+1989)/2=1919*, zománcozott lemez / enamelled metal plate, 60 x 90 cm, 2014

A művészek és az ACB Galéria jóvoltából / Courtesy of the artists and the ACB Gallery

A művészet jelenkori funkciója, társadalmi szerepe, társadalomkritikus jelenléte határozza meg érdeklődését és művészetét. A médiumot, amelyben kifejezi álláspontját, a nézettsége, közönségkapcsolatai vagy a rá adható reakciók határozzák meg. Ennek megfelelően a kiállítóterem, egy városi reklámfelület, egy graffiti, egy nyomtatott újság hirdetési rovata vagy az internet, mind más és más lehetőséget adnak számára a megnyilvánulásra, társadalmat érintő üzeneteinek továbbítására. A kiállításon bemutatott műve egy a második világháború után, 1949-ben üzembe helyezett fegyver, a Mihail Tyimofejevics Kalasnyikov által feltalált AK-47-es mai, globális használatát teszi egyértelművé Afrikától Ázsiáig. A neten talált fotók egymásba morfolása révén jövünk rá, hogy a mai harcászati szellem, a szembenállás, az agresszió és a gyilkolás olyan – elválaszthatatlan – részét képezik az emberi civilizációnak, amelyet a politikai akarat részlegesen vissza tud fogni, de más oldalról nézve, etnikai, vallási, vagy gazdasági alapokon bármikor újjáéleszthető.

The function of today's art, its social role and socially critical nature are the focus of Sugár's attention – these are the forces that define his art. His choice of the medium to express his position is determined by its exposure to the public, its accessibility to the public, or by the potential responses it generates. Exhibition spaces, billboards, graffiti, newspaper classified or the internet – he uses a variety of channels to make statements and deliver messages relevant to the community. The work presented here is a weapon designed by Mikhail Timofeyevich Kalashnikov, the AK-47, introduced in active service in 1949, after World War II. The work demonstrates the global spread of this assault weapon from Africa to Asia. The sequence of photos downloaded from the internet and morphed into one another leads us to realize that in our days, warlike spirit, enmity, aggression and killing are deeply ingrained in human civilisation, and although they can, to some extent, be kept under control by politics but they can also be reincited any time on ethnic, religious or economic grounds.

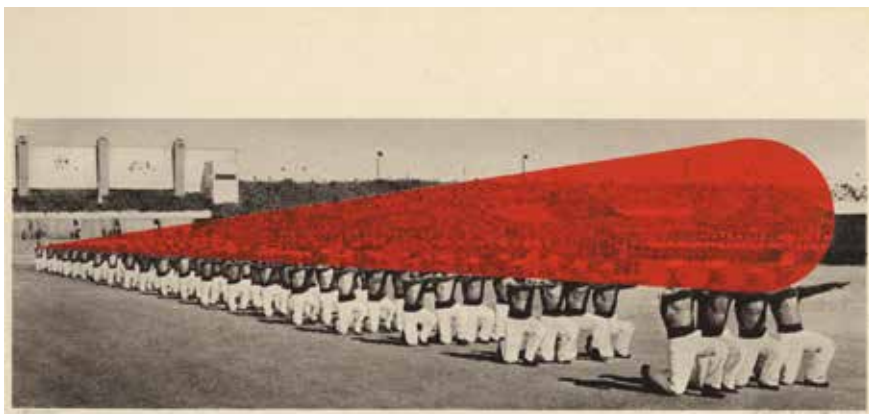
*1958-ban Budapesten született, Budapesten él és dolgozik
*1958, Budapest (HU), lives and works in Budapest

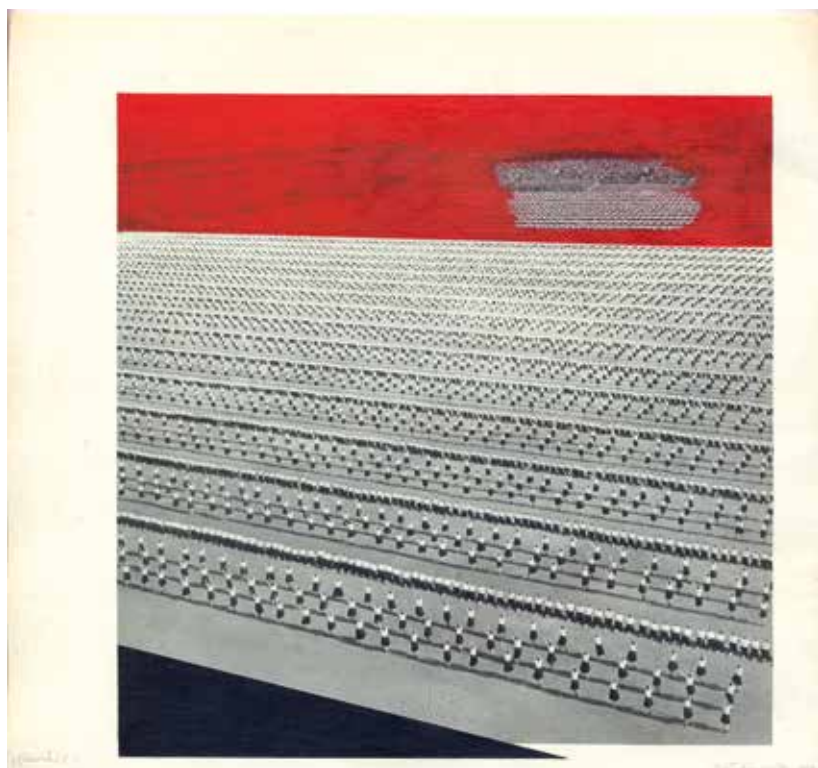
Az analfabéta írógépe/Typewriter Of The Illiterate, digitális videó / Digital video, dob/Drum: Bobby Previte, 7.30 min, 2001

A történelmi emlékezetet egy korban a kiadott publikációk, képes dokumentumok is alakítják. Mint grafikus számára, a két világháború közötti Európa és a hidegháború hatalmi és ideológiai viszonyait tükröző fényképes kiadványok szolgálnak munkáinak alapjául. A képek átfestésével, részleteik kiemelésével vagy eltakarásával olyan kifejezőmódot alakított ki, amely révén a jelen nézőpontjából kommentálja az akkori politikai reprezentáció kifejezőmódjait. Ennek értelmében a két nagyhatalmi rendszer, a Német Birodalom és a Szovjetunió vizualitáshoz való viszonyában lévő párhuzamok munkáin egy képi rendszerben kerülnek bemutatásra. Műveit minden esetben installációként, egyedi elrendezésként állítja ki, rendszerint vörös, fekete és fehér falszínezéssel. A *Fordulópontok* című kiállításon látható műegyüttes a testkultúra, a sport és a sportünnepek képein keresztül mutat rá a birodalmak manipulatív, de modernista alapokon nyugvó emberképére.

In every era, historical memory is shaped, among other things, by publications and documents containing images. A graphic designer by training, Svätopluk uses as his starting points publications with photographs from the decades between the two world wars and the Cold War, ones that represent the power structures and ideological environment of those eras. Painting over the images, accentuating or hiding details, he has developed a language to comment on the forms of representation of those periods from the point of view of today. In this spirit, he presents the similarities of the visual attitudes and strategies of the two powers, the German Reich and the Soviet Union, in one image structure. For every exhibition, he arranges his works as unique installations, usually with the walls painted red, black and white. In the group of works presented here, Svätopluk uses photos representing the cult of the body, sports and sports festivities to comment on the image of the human being promoted by the powers. This manipulative image was, at the same time, based on a modernist view of man.

*1973-ban Čadčában született, Ilijában és Brnóban él és dolgozik
*1973, Čadca (SK), lives and works in Ilija (SK) and Brno (CZ)

↑ *Poriadok 1*, festett nyomtatás, papír / *Painted print, paper*, 20x22 cm, 2007
← *Kvapka*, festett nyomtatás, papír / *Painted print, paper*, 8,5x17,5 cm, 2004

Festészetében a személyes és társadalmi emlékezet, a változó politikai rendszerek hozadéka, vizuális jelek és ikonjaik, a közös referenciapontok meghatározása jelenik meg. Kiinduló pontja az egyén, akinek pszichológiai állapota, sorsa, élettörténete meghatározza hovatartozását, nézeteit, illetve környezetéhez való viszonyát. Ezért témája képeinek az időtöltés, a szabadidős tevékenység és a mindennapi tárgyi környezet, a filmhősök, népszerű sorozatfigurák vagy politikusok. Stílusát a sejtelmesség, a néha szürreálisba forduló tárgy és figura párosítás, az elmosódott képet megjelenítő festésmód jellemzi. Vízíói emlékképeket sugallnak, a jelen és a múlt kétértelmű viszonyát, amelyben a valóság és az egyéni interpretáció eltérhet egymástól. Ezen a kiállításon a második világháború traumáival foglalkozó képei közül választottunk, Hitler és a lidicei tömegmészárlás megidézésének szándékával. Ez esetben a festő egy a Führert kutyájával mutató fényképet, Stauffenberg gróft, a Hitler elleni 1944-es sikertelen merénylet egyik főszereplőjét, illetve német agressziót összetett felidéző konkrét történet helyszínét jeleníti meg olajképén és festményinstallációján.

*1967-ben Miskolcon született, Budapesten él és alkot
*1967, *Miskolc (HU)*, *lives and works in Budapest (HU)*

Personal and community memory, the products of a succession of political systems, their visual signs and icons, common points of reference appear in Szűcs's work. His starting point is the individual, whose psychological condition, life path and personal history determine their views and relationship with their surroundings. Hence his themes: pastime, free-time activities, everyday objectual environment, film heroes, popular characters from series or politicians. His style is characterized by obscurity, sometimes surrealistic combinations of objects and characters, a manner of painting that presents faded images. His visions resemble memories, an ambiguous relationship of present and past, where reality and personal interpretation may differ. For this exhibition, we have chosen two of his works dealing with the trauma of World War II. Evoking the dreadful memory of Hitler and the Lidice massacre, in his oil painting painted after a photo Szűcs presents an image of the Führer and his dog, Graf Stauffenberg, the key member of the failed 1944 plot to assassinate Hitler, and in his painting installation he presents a concrete location, Lidice, a complex memento of German invasion.

↑ *Stauffenberg gróf / Graf Stauffenberg, olaj, vászon / oil, canvas, 50x50cm, 2005*

← *Hitler kutyája nélkül / Hitler without his dog, olaj, vászon / oil, canvas, 150 x 170 cm, 2004*

A Deák Erika Galéria jóvoltából / *Courtesy of Deák Erika Gallery*

A tájképfestés jelenét kereső művész a műfaj meghatározásában az időt, történelmi, kollektív emlékezeten alapuló aspektusát és a személyes nézőpont létét emeli ki. A topográfia analóg megközelítését vallja, ami a digitális képalkotással szemben szabadabb analízisre ad módot. Közvetlen eljárásnak tekinti a fotográfiát is, ezért egy képen a két leképezés egyidejű alkalmazását megengedhetőnek tartja. Ilyenek a most kiállított *My country*-sorozat darabjai is, amelyek egy festett táji háttérből és egy makett előtérrel készült felvételtől állnak. Egy bombafelhőt, jellegzetesen az atombombák keltette gombaalakzatot turisták, kirándulók szemlélik a legnagyobb nyugalommal, ami kísértetiesen hasonlít ahhoz, ahogy mi a médián keresztül a világ különböző pontjain zajló konfliktusokat, terrorcselekményeket és háborúkat szemléljük. A művész a hétköznapi, távolságtartó tekintetet jeleníti meg a klasszikus művészet esztétikai és technikai felfogásmódjában, érezhető feszültséget keltve az ábrázolt és felfogott, valamint a megértett valóság képe között.

Exploring the genre of contemporary landscape painting, Timberlake focuses on time, history, collective memory and personal perspective in the definition of the genre. He takes an analogue approach to topography, which allows more freedom in the analysis than digital imaging does. He regards photography as a direct method, therefore, he considers it allowable to use two images simultaneously in one picture. The pieces in his My Country, exhibited here, are examples of this method. They are composed of a painted landscape as background and a scale model in the foreground. Tourists are watching perfectly calm a bomb cloud, a mushroom-shaped formation characteristic of a nuclear explosion. The scene is very similar to the way we watch conflicts, terrorist attacks and wars on the media. Using the aesthetic and technical approach of classical art, the artist presents the everyday, distant gaze, generating tension between the represented and perceived image of reality and the image of reality understood.

*1967-ben, Lancashire-ben született, Londonban él és dolgozik
*1967, Lancashire (UK), lives and works in London (UK)

Egy másik ország XIII / An other country XIII, fotó/ photo, 85 x 85 cm, 2001
A művész és a Sabine Wachers Gallery jóvoltából / *Courtesy of the artist and Sabine Wachers Gallery*

A filmtörténet kezdeti szakaszát és kompozíciós módszereit felidézve, Ventura olyan beállított fényképeket készít, amelyek díszletek és makettek segítségével idézik fel a két világháborút és az azok közötti vagy utáni nehéz, sok megpróbáltatást hozó éveket. Képei emlék és álomszerűek, néha az olasz metafizikus festészetet idézik, amelynek révén munkái a traumák kollektív emlékezetben megjelenő vetületeit jelenítik meg. Színvilága visszafogott, festői, figurái a sorozatokon komplex történeteket mesélnek el. Újabban beállításait már nem színészekkel, hanem bábukkal rendezi. Képei azért hasonlítanak megtévesztésig a valóságra, mert Ventura kiindulópontja a korabeli, illetve újabban a jelenkori média ábrázolásai a háborúkról. A tárlaton látható szériái képregényszerűen idézik az első világháború sorsfordító karakterét, emberi tragédiáit, a húszas évek filmjeinek festett díszletei közt és ahhoz hasonló gesztusokkal és beállítással.

Evoking the early days of film history and the methods of composition of that period, Ventura makes staged photographs with stage sets and models, recalling the two world wars and the hard years between and after them. His images are like memories and dreams, sometimes resembling Italian metaphysical painting in their way of presenting the imprints of traumas in collective memory. His colours are painterly and moderate, with the characters telling complex stories in the series. The characters in his most recent scenes are not actors but puppets. His images look very real because they are based on contemporaneous and present-day media images of wars. With painted stage sets of the 1920s, using gestures, postures and arrangements characteristic of the film making of the age, the series in this exhibition recalls the life-changing effects of World War I.

*1968-ban Milánóban született. New Yorkban él és dolgozik
*1968, Milan (IT), lives and works in New York (US)

A futurista festő 1-7, fénykép. (balra 1. 7., jobbra 5.)
The futurist painter 1-7, photograph, left, 1., 7., right 5., 60 x 40 cm, 2012.

Művészetének meghatározó jellege a humanizmus, amit az emberiség a háborúk, a terror, a totalitárius birodalmak és a konfliktusok okozta veszteségek miatt érez. Festészetében az absztrakt expresszionizmus vált iránymutatóvá, amelyet képi nyelvként használ a 20. század második felében okozott történelmi traumák és érzelmek kifejezésére. A kiállításon bemutatott rajzsorozata a Franco-korszak utolsó éveiben – 1970 és 1975 között – működő „Szürkéknek” becézett rendőrség tüntetők elleni eljárását jeleníti meg. A művész a Madridi Városi Egyetem professzoraként tanúja és résztvevője volt a diáktüntetéseknek és a rendőrségi túlkapásoknak. Francisco Goya (1746–1828) és Jacques Callot (1532–1635) háborús rajzait felidézve a sorozat a terror egyetemes karakterének hangsúlyozása mellett a spanyol szabadság és demokrácia iránti elkötelezett fellépést dokumentálja.

Humanism is the key shaper of Villota's art – the notion mankind develops in response to the loss and devastation caused by wars, terror, totalitarian regimes and conflicts. He uses the visual language of abstract expressionism to present historical traumas and sentiments of the second half of the twentieth century. His series of drawings in this exhibition depict actions against demonstrators by 'the Grays', the riot police that existed from 1970 to 1975, in the last years of the Franco era. A professor of the University of Madrid at the time, Villota was a witness and participant of the students' demonstrations and a victim of police violence. Recalling the war drawings of Francisco Goya (1746–1828) and Jacques Callot (1532–1635), the series shows the universal nature of terror, and also documents acts of civil courage for freedom and democracy in Spain.

*1944-ben Madridban született, Madridban él és dolgozik
*1944, Madrid (ES), lives and works in Madrid

Szürke sorozat, kréta, papír, keretben, különböző méret / The Grey series, crayon, paper, framed, different sizes, 1975
↑ Te voy a dar UGT!! ↑↑ Las dos Españas
← Por Favor no!!

Wedemeyer pályájának kezdete óta a filmkészítés iránt érdeklődik. Munkáiban és installációiban egy olyan mozgóképes nyelvet alakított ki, amely alkalmas arra, hogy képeivel, időbeli hosszával és folyamatos ismétlésével egy képzőművészeti térben is működő, újszerű műfajként jelenjen meg. Témája a történelem és a politika, amelyet a legkülönbözőbb aspektusokból ragad meg, legtöbbször egyszerű jelenetekkel modellál. Szimbólumokat keres viselkedésmódokban és rövid jelenetekben, amelyek társadalmi-történelmi folyamatok esszenciájaként jelennek meg. Kiállított *Occupation* című munkája is forgatási beállításnak tűnik, miközben az instruált emberek tűrésfoka is véges: egyszer csak a jelenet megfordul, és a statisztákból egy pillanat alatt lázadók lesznek. A 20. század történetében a hatalom és az egyén viszonyára, a közösségek történelmi kitörési kísérleteire utal jelenetével, amelyek meghatározták a forradalmak, lázadások és háborús fordulatok logikáját és pszichológiáját.

Since the beginning of his career, Wedemeyer has been interested in film-making. In his works, including his installations, he has developed a film language where the images, with their duration and permanent repetition allow it to appear as a novel genre also suitable to be presented in the artistic space. His themes are history and politics, which he approaches from a great variety of angles, most often modelling them in simple scenes. He looks for symbols in attitudes and short scenes that epitomize socio-historical processes. Presented here, Occupation looks like a film setup, however, there is a point where the people directed lose their patience: the scene takes a 180 degree turn, with the extras becoming rebels. The scene refers to the relationship of authority and the individual in twentieth century history, to communities' historic attempts to break free, patterns that defined the logic and psychology of revolutions, riots and wars.

*1974-ben Göttingenben született, Berlinben él és dolgozik
*1974, Göttingen (DE), lives and works in Berlin (DE)

Megszállás, 35 mm film, digitális átírat / Occupation, 35mm film, digital transcription, 8 min, 2002

Művészetének egyik célja az emberi lét kiszolgáltatottságának, sérülékenységének és fogyatékosságainak feldolgozása a művészet eszközeivel. Projektjei az egészségesek képességeit helyezik szembe azokéval, akiknek vagy mozgásuk, vagy érzékszerveik sérültek. Az emberi tökéletlenség e humanista értelmezése videomunkáiban olyan helyzetekben jelenik meg, amelyek a szereplő statisztáktól is kreativitást követelnek. Ezt a találmányosságot és helyzetfelismerési készséget teremti meg azokban az újabb videomunkákban is, amelyek politikai és történelmi kérdésekkel foglalkoznak. A második világháború túlélői, a holokauszt áldozatai és menekültjei, vagy a katonaság olyan közösség, amelynek tagjaival vagy csoportjaival olyan szituációt teremt, amely a résztvevőket szembesíti saját emlékeikkel, traumáikkal vagy viselkedésmódjukkal. A kiállításon bemutatott film is egy holokauszt-túlélővel folytatott párbeszéd a karjára tetovált számsorról, aminek eredményeként a film szereplője beleegyezik a rajta lévő számok újratetoválásába, megerősítésébe.

Żmijewski's art is aimed at presenting the vulnerability and deficiencies of human existence with the means of art. His projects contrast the abilities of the healthy with those of people who are limited in their movement or in using their organs of sense. His videos present this humanistic approach to human deficiencies in situations that require creativity from the people acting in them as well. This resourcefulness and ability to respond to the situation are also manifest in his recent videos dealing with political and historical themes. He arranges situations for groups of people or communities, such as survivors of World War II, Holocaust victims and refugees or the military, where he confronts them with their own memories, traumas and behaviour. The video presented here documents a dialogue with a Holocaust survivor about the numbers tattooed on his arm. Żmijewski convinces the concentration camp survivor to have his tattoo reinked.

*1966-ban Varsóban született, Varsóban él és dolgozik
*1966, Warsaw (PL), lives and works in Warsaw

80064, video / 80064, video, 11 min, 2004

A művész és a Foksal Gallery Foundation jóvoltából / Courtesy of the artist and Foksal Gallery Foundation

FORDULÓPONTOK – A huszadik század 1914, 1939, 1989 és 2004 tükrében
TURNING POINTS – The twentieth century through 1914, 1939, 1989 and 2004

Katalógus / Catalogue

Kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában, 2014. november 14. – 2015. február 15.
Exhibition at the Hungarian National Gallery, 14 November 2014 – 15 February 2015

Felelős szerkesztő / *Copy-editor*: Petrányi Zsolt
Fordító / *Translator*: Kozma Zsolt
Grafikai tervek / *Graphic design*: Kerekes Zoltán

© Szerzők / *Authors*: Dr. Baán László, Jutta Gehrig, Petrányi Zsolt, Vojnits Purcsár Vító
© Képek / *Images*: A képek jogtulajdonosai, copyright owners of the images
Nyomda / *Press*: Pauker Nyomdaipari Kft.
© Osztrák Kulturális Fórum, 2014; a szerzők, valamint a fényképek jogtulajdonosai
© *Austrian Cultural Forum, 2014; authors' rights and photographs' copyrights*
Felelős kiadó / *Published by*: Osztrák Kulturális Fórum / *Austrian Cultural Forum*
ISBN 978-963-89883-2-4

Kiállítás / Exhibition

A kiállítás kurátorai / *Curators*: Petrányi Zsolt, Vojnits Purcsár Vító
Kiállítás-szervezők / *Exhibition organizers*: Pattantyús Manga, Schäffer Anikó, Tóth Judit
Regisztrárok / *Registrars*: Deák Zsuzsa, Farkas Zsófia
A faliszövegeket szerkesztette / *Editor of wall texts*: Borus Judit
Arculat / *Graphic design*: Czipor Adrienn
Kommunikáció / *Communication*: Bellák Gábor, Gyergyák Katalin, Halász Rita, Miklós Magdaléna
Technikai munkatársak / *Technical team*: Agárdi Gyöngyi, Gecsei József, Györe Vince, Horváth István, Horváth János, Kispál Sándor, Kosaras András, Nagypál Sándor, Nemcsics Csongor, Sándor Attila Károly, Szutor László, Tokai Ibolya, Tóbiás Zoltán, Zsoldos László
Műtárgytechnika / *Installation*: Böle Zsombor, Deli Dávid, Erdmann Áron, Kovács Imre, Móró Zoltán, Szabó Balázs
Restaurátorok / *Restorers of the artworks*: Csandáné Szepesvári Ildikó, Zelenák Orsolya
Műtárgyszállítás / *Transportation*: Honfi Zsolt, Szépművészeti Múzeum / *Museum of Fine Arts*
Biztosítás / *Insurance*: AON-Artscope, Kuhn&Bülow, Uniq

Segítségéért fogadjuk köszönetünket / We would like to thank for their help:

Susanne Bachfischer, Balajthy Katalin, Földi Eszter, Emi Iwanaga, Keller Adrienn, Nemesházi Orsolya, Schäffer Anikó, Tóth Judit, Végvári Tamás, Vörös Fábián, Zsákovics Ferenc és a kiállító művészek / *and the exhibiting artists*

Kölcsönző intézmények / Lending institutions:

British Council Hungary
Cseh Centrum / *Czech Center*
Magyarországi Észt Intézet / *Estonian Institute*
Embajada de España - Instituto Cervantes
Francia Intézet / *French Institute*
Goethe-Institut
Izraeli Kulturális Intézet / *Israeli Cultural Institute*
Japán Alapítvány / *Japan Foundation*
Lengyel Intézet / *Polish Institute*
Magyar Nemzeti Múzeum / *Hungarian National Museum*
Olasz Kultúrintézet / *Italian Cultural Institute*
Osztrák Kulturális Fórum / *Austrian Cultural Forum*
Román Kulturális Intézet / *Romanian Cultural Institute*
Svájci Nagykövetség / *Swiss Embassy*
Szlovák Intézet / *Slovak Institute*
Szlovén Köztársaság Nagykövetsége / *Embassy of the Republic of Slovenia*

Kezdeményező / Initiator:

A kiállítás támogatója / Sponsor of the exhibition:

A Szépművészeti Múzeum – Magyar Nemzeti Galéria fenntartója / Maintainer of the Museum of Fine Arts – Hungarian National Gallery:

